

سکه‌های شاهان هندوستان از نگاه تشیع

در قرن یازده میلادی اسلام به دست سلطان محمود غزنوی از دره‌های سند گذشته و پا به هندوستان کنونی گذارد. و به همراه خود راه سقوط شاهان هندوی هند را هموار کرد و باعث ورود خانواده‌ها، نژادها، و مذاهب مختلفی در هندوستان شد. در این میان می‌توان خانواده‌هایی از ایران و یا هند را دید که با اختیار مذهب تشیع و یا ابراز علاقه به آن بر سکه‌های خود دلبستگی خویش را به تشیع نشان داده‌اند.

در میان این خانواده‌ها خانواده شاهان اود بود که محمد امین زمان از حذرا محمدشاه، در سال ۱۷۲۰ صوبه دار اود گردید و بعدها خود را مستقل کرد و حکومتش را تا قاضی پور بنارس و گوارکپور گستراند. بر روی سکه‌های نصیرالدین حیدر ۱۲۵۳-۱۲۴۳ هجری شمسی علامتی از تشیع نیست و بر روی سکه نقره آن این بیت ضرب گردیده است:

سکه زد بر سیم و زر از فضل حق ظل اله نایب مهدی نصیرالدین حیدر پادشاه
یکی دیگر از این خانواده‌ها که در جنوب هند حکومت کرده‌اند خانواده حیدرعلی بوده که بعد از مدتی بر همه منطقه جنوب هند فرمانروایی یافته‌اند.

جد پدری او که محمد بهلول نام داشت از پنجاب به یکی از مناطق گلیرگه مهاجرت کرد و دو پسر او محمدعلی و محمدولی در همان جا ازدواج کردند و بعدها به سیرا در میسور مهاجرت کردند. در آن جا بود که فتح محمد فرزند محمدعلی و پدر حیدرعلی متولد گردید. او در یکی از جنگها کشته شد.

دو پسرش حیدرعلی و شهباز را در سن هفت و نه سالگی به دست دنیا سپرد. حیدر که بیسواد بود در دستگاه حکومتی منطقه رشد کرد و ابتدا با نظام علی پادشاه نظام شاهیان قرارداد همکاری منعقد گردانید و بارها علیه انگلیس جنگید و حتی تا فتح مدرس هم پیش رفت.

حیدرعلی در سن هشتاد سالگی در جنگ زخمی شد و در تاریخ ۷ دسامبر ۱۷۸۲ مرد و بعد از او پسرش تیپو سلطان جایگزین او گردید. قبر او در شهری به نام سری گاتپام قرار دارد.

تیپو سلطان

بعدها که نظام شاهیان حامیان انگلیس در جنوب گردیدند نیروی آنها و مرکبی با نیروهای انگلیسی علیه سلطان تیپو وارد جنگ شدند و سلطان تیپو جنگهای زیادی علیه انگلیسیها کرد و وقتی در سال ۱۷۹۹ خبر به شهادت رسیدن دلیرترین افسرش سید غفور را شنید در همان لحظه خود در جنگی که به تنهایی در آن شرکت کرد کشته شد. او در پایتخت خود مدفون است.

بعد از مدتی دولت انگلیس فرزند او را به کلکته انتقال داد و آخرین فرزند او شاهزاده غلام محمد در یازده اگوست ۱۸۷۲ مرد.

سلطان تیپو انواع مختلفی از سکهها را ضرب کرد که دارای وزنها و اندازههای مختلف است و به ترتیب وزن آن، اسامی سکهها هم متفاوت بود که از میان آنها احمدی، صادقی، فارقی هم ضرب گردیده است.

سکههای نقره او به ترتیب:

روپیه حیدری؛ نیم روپیه عابدی؛ یک چهارم روپیه باقری؛ یک هشتم روپیه جعفری؛ یک شانزدهم روپیه کاظمی است که بدون شک به اسم ائمه اطهار اثنی عشریه ضرب گردیده

است.

یکی دیگر از این خانواده‌ها پادشاهان عادل شاهی بیجاپور هستند. در میان آنها که بعد از مدتی از مذهب اهل سنت به تشیع گرویده‌اند سکه‌های زیر ضرب گردیده است:

سکه علی اول سال ۹۶۵ تا ۹۸۸ هجری قمری

بر روی سکه عبارت: «علی ابن ابی طالب ابن علی ابن علی طالب» نقش شده است.

نوع دیگر سکه او بر روی سکه کلمه «اسدالله الغالب» آمده است.

پادشاه دیگر آن ابراهیم دوم است (۹۸۸ تا ۱۰۳۷ هجری شمسی) بر روی سکه اسم پادشاه و بر پشت آن غلام علی مرتضی.

بر روی سکه علی دوم تاریخ ۱۰۶۷ تا ۱۰۸۲ هجری شمسی

بر روی سکه اسم پادشاه و بر پشت آن غلام حیدر صفدر

ضرب گردیده است اگر چه سلاطین بیجاپور رسماً بر سکه‌های خود اسامی امیرمؤمنان علی بن ابی طالب را ضرب کرده‌اند دیگر سلاطین شیعه‌ای هم در هند می‌باشند که ناشناخته هستند و اسامی مبارک ائمه اطهار(ع) را بر سکه‌های خود ضرب نموده‌اند.

در این جا لازم است یادآور شویم که با سقوط مغول و رشد فرهنگ انگلیسی، زبان فارسی در سکه‌های هند تا اواسط دوران حکومت انگلیسها بر هند دیده می‌شود و لازم است که عده‌ای از متخصصان و اساتید گرامی در این باره تحقیق و تفحص کنند و میراث پرارزش تشیع را که در موزه‌های هند می‌رود به فراموشی گذاشته می‌شود دوباره حفظ و زنده گردانند.

به امید آن روز